

Цель работы – рассмотреть кадровую безопасность как одну из составляющих экономической безопасности, определить угрозы и риски кадровой безопасности, а также явления и тенденции, препятствующих ее развития, раскрыть основные составляющие кадровой безопасности как единую комплексную систему экономической безопасности.

Доказано, что основной группой риска являются люди, попавшие под влияние наиболее распространенных видов зависимостей, в результате они демонстрируют поведение, которое характеризуется отклонением от нормы (закона, обычая). Служба кадровой безопасности имеет распознавать и ликвидировать (или ограждать) из коллектива работников, которые входят или могут войти в той или иной группе риска.

Процесс планирования и управления персоналом направлен на обеспечение надлежащего уровня экономической безопасности, должен охватывать организацию системы подбора, найма, обучения и мотивации труда необходимых работников, в частности, материальные и моральные стимулы, престижность профессии и волю к творчеству, обеспечение социальными благами.

На данном этапе кадровая безопасность находится в активном развитии, а также является темой, которая интересует большинство предпринимателей, применяющих прогрессивные, эффективные, научно обоснованные методы управления. От кадровой безопасности зависит то, насколько уверен может быть руководитель фирмы в компетентности работников, в том, что предприятие не подвергнется опасности по вине персонала.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: БЕЗОПАСНОСТЬ, КАДРОВАЯ, РИСК, УГРОЗЫ, ФАКТОРЫ.

УДК 330.332

ІНВЕСТИЦІЙНА СТРАТЕГІЯ ТРАНСПОРТНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Левчук Н.М., доцент кафедри економіки
Войтулевич А.О.

За сучасних кризових умов господарювання особливої актуальності набувають питання формування перспективних напрямів інвестиційної діяльності підприємств і, зокрема, формування інвестиційної стратегії. Ефективним інструментом вирішення вказаної проблеми є стратегічне планування інвестиційної діяльності. На сучасному етапі реалізація інвестиційної стратегії на підприємствах обмежена в основному реальними інвестиціями. Але з розвитком інвестиційного ринку України значно зростають потенційні можливості підприємств підвищити ефективність функціонування шляхом розширення обсягів інвестиційної діяльності, використання нових різноманітних видів фінансових інструментів та нематеріальних активів.

Питанням управління інвестиційною діяльністю підприємства в економічній літературі приділяється досить багато уваги. Серед вітчизняних авторів, проблематика робіт яких стосується цих питань, слід відзначити Бажала Ю. М., Бланка І. О., Козаченко Г. В., Майорову Т. В., Пересаду А. А., Федоренка В. Г., Хрущ Н. А., Ястремську О. М. та ін., а серед зарубіжних вчених-економістів – Г. Александера, Дж. Бейлі, Г. Бірмана, С. Бріггема, Л. Гітмана, М. Джонка, Ф. Фішера, У. Шарпа, Г. С. Шмідта та ін. Проте подальшого вирішення потребує наукова проблема формування інвестиційної стратегії підприємства в кризових умовах господарювання.

Метою даної статті є обґрунтування необхідності подальшої розробки теоретико-методичних основ формування інвестиційної стратегії вітчизняних підприємств.

Етапи стратегічного планування достатньо добре обґрунтовані в науковій літературі і включають такий набір заходів:

- 1) визначення місії організації;
- 2) установлення (коригування) цілей;
- 3) визначення стратегій та заходів щодо їхньої реалізації;
- 4) передбачення послідовності дій у межах досить тривалого часу та закріплення її у планах, проектах і програмах різного типу, що є інструментами досягнення цілей та реалізації стратегій;
- 5) організація виконання планових завдань;
- 6) облік, контроль та аналіз їхнього виконання[1].

За сучасних умов керівники підприємств повинні приймати господарські рішення, зокрема і щодо інвестицій, в умовах невизначеності наслідків таких рішень, в умовах підвищеного ризику.

Стратегічне планування має безпосереднє відношення до прийняття інвестиційних рішень, оскільки повинне забезпечити узгодження довгострокових цілей підприємства з необхідними для їхнього досягнення ресурсами. Згідно з обраною базовою стратегією розвитку підприємству необхідно сформулювати часткові стратегії, що відображають потенційні можливості окремих сфер його діяльності і окремих підрозділів. Інвестиційна стратегія повинна займати важливе місце в системі стратегічного планування підприємства, оскільки в поєднанні з іншими (наприклад, інноваційною) визначає перспективний розвиток суб'єкта господарювання. Як відомо, інвестиційна стратегія є одним з найважливіших інструментів розробки і реалізації управлінських рішень щодо інвестиційної діяльності підприємства [2].

Більшість науковців подають тлумачення інвестиційної стратегії як системи довгострокових цілей (завдань) інвестиційної діяльності та шляхів (засобів) її досягнення. Водночас спостерігаємо і процесний підхід до визначення сутності поняття "інвестиційна стратегія". Так, на думку Т. В. Майорової, інвестиційна стратегія – це процес формування системи довгострокових цілей інвестиційної діяльності та вибір найбільш ефективних шляхів їх досягнення [3]. Схоже визначення ми зустрічаємо в монографії Н. А. Хрущ, у якому науковець під поняттям "інвестиційна стратегія" розуміє процес її розробки [4]. Водночас низка науковців ототожнюють поняття "стратегічне планування інвестиційної діяльності" та "інвестиційна стратегія". Зокрема, на думку автора, стратегічне планування інвестиційної діяльності є однією з найважливіших складових стратегічного управління підприємством і полягає в розробці системи заходів, взаємоузгоджених за часом, ресурсами та виконавцями.

Окремі економісти схильні ототожнювати поняття інвестиційної стратегії і стратегії фінансового управління, під якою слід розуміти систему рішень та намічених напрямів діяльності, що розраховані на довгострокову перспективу і передбачають досягнення поставлених цілей та фінансових завдань щодо забезпечення оптимальної і стабільної роботи господарської структури, виходячи із обставин, що склалися, і запланованих результатів. Водночас певні науковці, зокрема Ю. Путятін, О. Пушкар, О. Тридід [5], інвестиційну стратегію, поряд зі стратегією фінансування, вважають складовою єдиної фінансової стратегії підприємства. Проте, як слушно вважає Міщенко А. П., в рамках фінансової стратегії розглядається тільки фінансовий аспект інвестиційної стратегії організації. Сама ж інвестиційна стратегія організації – це самостійний, досить складний об'єкт управління [3].

Вважаємо, що інвестиційна стратегія є головним планом дій підприємства у сфері його інвестиційної діяльності, який визначає пріоритети її напрямів і форм, характер формування інвестиційних ресурсів і послідовність етапів реалізації довгострокових інвестиційних цілей, що забезпечують ефективний розвиток підприємства.

Вибір інвестиційної стратегії пов'язаний з пошуком і оцінкою альтернативних варіантів інвестиційних рішень, які найбільше відповідають меті підприємства і перспективам його розвитку. Можна виокремити низку чинників, які впливають на вибір інвестиційної стратегії підприємства, а саме: стадія життєвого циклу підприємства; загальна стратегія розвитку підприємства; стан зовнішнього і внутрішнього ринків інвестиційних ресурсів; інвестиційна привабливість підприємства як об'єкта вкладання засобів тощо. Процес розробки інвестиційної стратегії включає такі етапи, як:

- 1) визначення загального періоду формування інвестиційної стратегії;
- 2) аналіз поточного стану зовнішнього середовища підприємства;
- 3) формування стратегічних цілей інвестиційної діяльності;
- 4) розробка найбільш ефективних шляхів реалізації стратегічних цілей;
- 5) конкретизація інвестиційної стратегії за періодами її впровадження;
- 6) розробка системи організаційно-економічних заходів щодо забезпечення процесу реалізації інвестиційної стратегії підприємства;
- 7) оцінка результативності розробленої інвестиційної стратегії.

Послідовність і зміст основних етапів розробки інвестиційної стратегії підприємства в цілому відображають загальноприйняті в економічній теорії та практиці принципи і методологічні підходи. Зрозуміло, що необгрунтоване здійснення інвестицій ще не гарантує підприємству ринкового успіху, якщо відсутня узгодженість дій у сфері інвестування, основу якої становить інвестиційна стратегія. Водночас інвестиційна стратегія виходить із загальної стратегії економічного розвитку підприємства і має узгоджуватися з нею за цілями та етапами розвитку. Урахування взаємозв'язку інвестиційної стратегії з іншими складовими стратегічного набору дозволить значно підвищити ефективність її розробки.

Сукупність основних принципів, що забезпечують реалізацію етапу оцінки розробленої інвестиційної стратегії в умовах ринкової економіки, представлена на рисунку 1.

Рисунок 1. – Принципи розробки інвестиційної стратегії підприємства

Одним з індикаторів інвестиційної ситуації в транспортній системі є забезпеченість основним капіталом. Нормальне транспортне обслуговування економіки передбачає наявність засобів для розширеного відтворення, в той час як на сьогодні не вистачає ресурсів навіть для простого відтворення.

Стану основних засобів по галузях економіки за останній рік, то максимальний ступінь зносу засобів виробництва (94,4%) зафіксований в галузі транспорту та зв'язку (Рисунок 3).

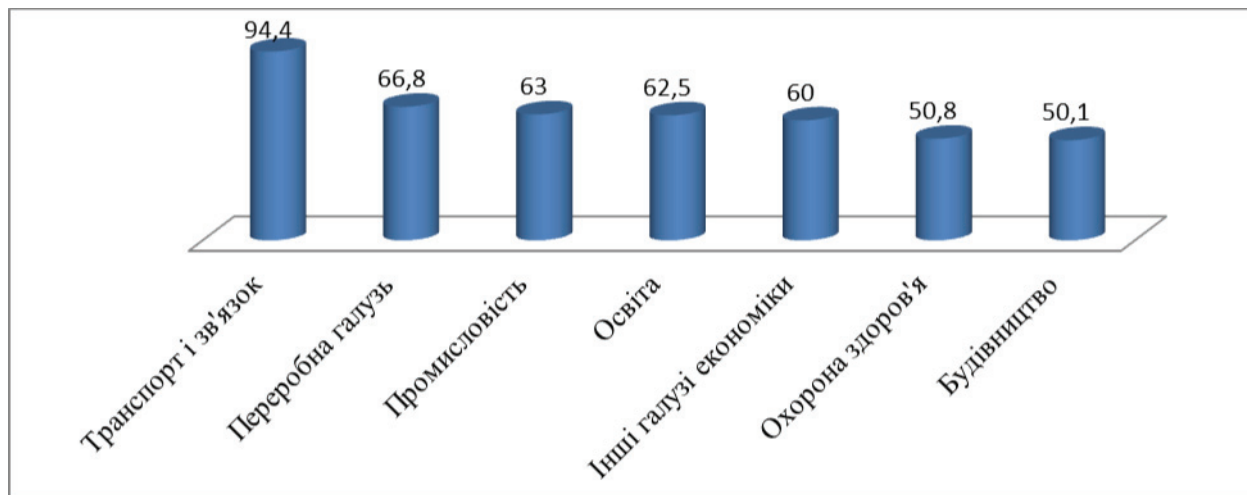

Рисунок 2. – Рівень зносу основних засобів по галузях національної економіки в 2011 році

З рисунка 2 можна побачити, що в Україні спостерігається значна зношеність обладнання в усіх галузях економіки. Більша частина споруд, техніки і обладнання українських підприємств зношена фізично і застаріла морально, і тому вимагає заміни. Так, найбільш застарілими є основні засоби підприємств сфери транспорту та зв'язку, промисловості, установ освіти, охорони здоров'я та основні засоби підприємств сфери будівництва. Найменший ступінь зносу основних засобів характерний для підприємств сфери надання індивідуальних послуг, сфери культури та спорту (7,4%)

Використання нової техніки і технології у виробничому процесі є запорукою ефективного і рентабельного функціонування підприємства. Досвід більшості розвинених країн свідчить, що понад 80 % зростання ВВП забезпечується технологічними нововведеннями, які здійснюються через технічне переозброєння виробництва.

За офіційними даними Держкомстату більше 70 % основних засобів усіх підприємств країни є застарілими. Так, рівень спрацювання техніки, обладнання, транспортних засобів на транспортних підприємствах і інших активів становить 80-90 %. Вони вже не забезпечують ефективного та інтенсивного виробництва, а це відповідно призводить до великих виробничих витрат. (Рисунок 3).

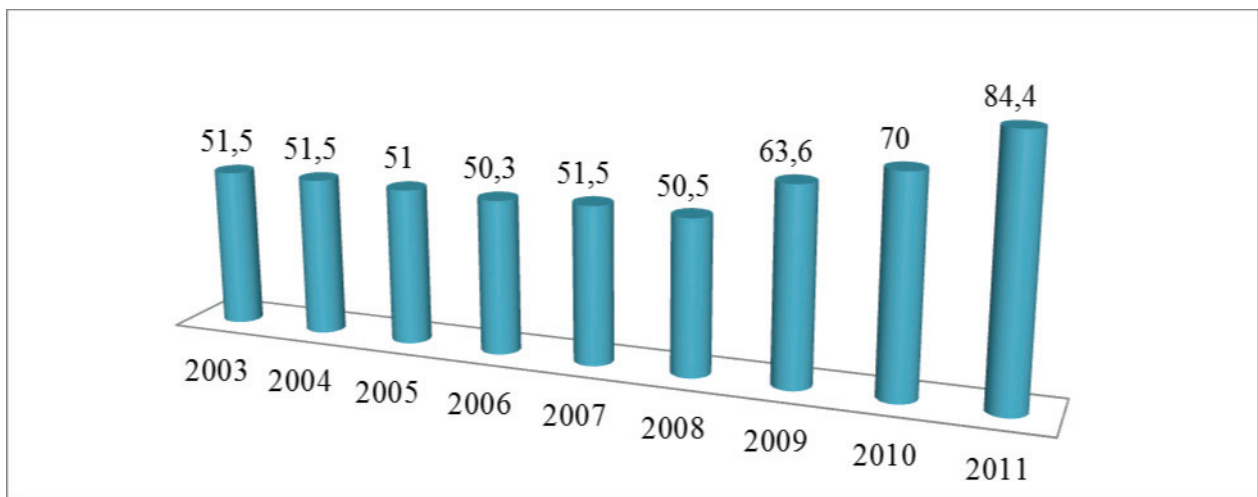

Рисунок 3. – Динаміка зносу основних засобів на транспортних підприємствах за 2003 – 2011 роки

На рисунку 3 можна побачити, що рівень зношеності основних фондів на транспортних підприємствах значно щорічно зростає, що свідчить про не ефективність функціонування об'єктів господарської діяльності. Причинами морального і фізичного зносу обладнання є: відсутність коштів для капіталовкладення в основні засоби; неефективне використання наявного устаткування; значні їх простой, які на промислових підприємствах досягають 15-20% усього робочого часу; та ін.

Актуальність розробки інвестиційної стратегії автотранспортних підприємств за сучасних кризових умов господарювання обумовлена, перш за все, значними змінами, які відбулися і відбуваються в зовнішньому середовищі суб'єктів господарювання. За таких умов стає неможливим управління інвестиційною діяльністю підприємств лише з використанням традиційних теоретико-методичних основ інвестиційного менеджменту. Необхідним стає розробка основ адаптивного управління даною сферою діяльності підприємства. Сьогодні вироблення інвестиційної стратегії підприємства має виходити з того, що після певного похвалення вітчизняна економіка опинилась у фазі кризи. У цій ситуації виграє те підприємство, яке зуміє використати зміни зовнішнього середовища у своїй інвестиційній стратегії. Так, поширення кризових явищ значною мірою перешкоджає залученню необхідних обсягів інвестицій та реалізації інноваційних ідей. Тому більшість суб'єктів господарювання прийме рішення на користь пасивної інвестиційної стратегії, що дозволить забезпечити непогіршення їхнього фінансового стану. Окрім цього, важливою умовою, що визначає актуальність розробки інвестиційної стратегії підприємств, є її відповідність етапу життєвого циклу підприємства. У цьому ракурсі інвестиційна стратегія дозволить адаптувати інвестиційну діяльність підприємства до можливих кардинальних змін у його економічному розвитку. Водночас зміни цілей операційної діяльності підприємства, що обумовлені диверсифікацією виробництва, також визначають актуальність розробки інвестиційної стратегії. Щоб уникнути періоду "спаду", за яким, як найгірший варіант, може наступити фаза ліквідації, необхідно вчасно диверсифікувати діяльність підприємства, тобто відмовитись від напрямків діяльності, що не приносять дохід, і, навпаки, розробити нові напрямки діяльності, які принесимуть дохід. Відповідна диверсифікація форм інвестиційної діяльності підприємства за цих умов повинна бути прогнозована й оптимально збалансована з урахуванням ресурсного потенціалу підприємства, що забезпечиться за рахунок розробки ефективної інвестиційної стратегії. В умовах нестабільної економіки, високих темпів інфляції, змін у податковій політиці ефективність реального інвестування значно знижується, а більш ефективними стають фінансові інвестиції. Сформований підприємством портфель цінних паперів за певних умов може використовуватись як фінансовий резерв.

Зростання невизначеності за умов світової фінансово-економічної кризи обумовлює підвищення ролі інвестиційної стратегії у забезпеченні ефективного розвитку підприємства. Процес розробки інвестиційної стратегії є важливою складовою загальної системи стратегічного управління підприємством. Урахування взаємозв'язку інвестиційної стратегії з іншими складовими стратегічного набору підприємства значно підвищить ефективність її розробки. Формування інвестиційної стратегії має здійснюватися на основі всебічного аналізу особливостей зовнішнього економіко-правового середовища, специфіки галузі та внутрішніх особливостей підприємства.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Майорова Т. В. Інвестиційна діяльність : навчальний посібник / Т. В. Майорова. – К. : ЦУЛ, 2003. – 376 с.
2. Управління інвестиціями на підприємстві / Г. В. Козаченко та ін. – К. : Лібра, 2004. – 368 с.
3. 3. Бланк И. А. Инвестиционный менеджмент : учебный курс / И. А. Бланк. – К. : Эльга-Н; Ника-Центр, 2001. – 448 с.
4. Бурлан С. А. Кредит як джерело фінансування інвестиційної діяльності [Електронний ресурс] / С. А. Бурлан, О. Б. Філімонова. – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Npchdu/Economy/2008_86/86-12.pdf.
5. Балацький О. Ф. Управління інвестиціями : навчальний посібник / О. Ф. Балацький, О. М. Теліжко, М. О. Соколов. – 2-ге вид., переробл. і доп. – Суми : ВТД "Універсальна книга", 2004. – 232 с.

РЕФЕРАТ

Левчук Н.М., Войтулевич А.О. Інвестиційна стратегія транспортного підприємства. / Вісник НТУ. – К.: НТУ. – 2012. – Вип. 26.

Однією із складових ефективного управління підприємством є реалізація ефективної інвестиційної діяльності, яка є однією із складових розробки інвестиційної стратегії, що дозволяє визначити не тільки форми та джерела ресурсів, які планується використовувати підприємством для реалізації загальної стратегії розвитку, але і враховувати фактори впливу на її подальше формування та реалізацію, у свою чергу створюючи умови для ефективного управління інвестиційною діяльністю. Кожне підприємство, яке працює в умовах ринкової економіки, не може існувати без чітко розробленої стратегії. Ключове завдання формулювання та обґрунтування стратегії полягає в пошуку шляхів подолання конкуренції на ринку та забезпеченні високих темпів економічного розвитку підприємства за достатньої фінансової стійкості.

Розробленням теоретичних, методичних і практичних основ формування стратегії розвитку підприємств займаються багато зарубіжних і вітчизняних вчених, зокрема, С. Александров, Н. Алексєєв, Н. Афанасьєв, Р. Акофф, І. Ансофф, Є. Бельтюков, А. Градов, В. Герасимчук, Л. Довгань, В. Єфремов, С. Ілляшенко, М. Круглов, В. Ляшенко, Л. Мельник, Г. Мінцберг, В. Немцов, М. Портер, В. Пухальський, В. Рогожін, А. Дж. Стрікланд, А. Томпсон, А. Чандлер, В. Пономаренко, П. Фадєєв, З. Шершньова та інші.

Проте залишаються ще недостатньо опрацьованими питання, що стосуються розробки інвестиційної стратегії в управлінні розвитком підприємств. Необхідність поглиблення теоретико – методичних напрацювань у сфері стратегічного управління інвестиційною діяльністю в контексті стратегії розвитку підприємств, зумовила вибір теми, визначила мету і завдання дослідницької роботи.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ, ІНВЕСТИЦІЙНА СТРАТЕГІЯ, ЕТАПИ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ.

ABSTRACT

Levchuk NM, AO Voytulevych Investment strategy of transport. / Visnyk NTU. – K.: NTU. – 2012. – Vol. 26.

One of the components of effective business management is to implement an effective investment activity, which is a component of developing an investment strategy that allows us to define not only the forms and sources of funds that you plan to use the enterprise to implement an overall development strategy, but also take into account the factors of influence on its further development and implementation, in turn, creates conditions for effective investment management. Every company that operates in a market economy can not exist without a well developed strategy. A key problem formulation and justification of the strategy is to find ways to overcome the competition in the market and ensuring high economic growth rates the company with sufficient financial stability.

Development of theoretical, methodological and practical foundations of the formation of an enterprise development strategy involved in many foreign and domestic scholars, in particular, Aleksandrov, AN Alekseev, N. Afanasyev, R. Ackoff, Ansoff I., E. Beltiukov, A. Castle, in . Gerasimchuk, L. Dougan, V. Efremov, S. Ilyashenko, M. Kruglov, VA Liashenko, LI Melnik, H. Mintzberg, B. Nemtsov, Porter, W. Pukhal'skii, V. Rogozhin, AJ . Strickland, Thompson, A. Chandler, Ponomarenko, VP Fadeev, S. Shershneva and others.

However, there are still insufficiently explored issues surrounding the development of investment strategy in the management of enterprise development. The need to deepen the theoretical – methodological

developments in the field of strategic management of investment activities in the context of an enterprise development strategy, led to the choice of theme, set goals and objectives of the research.

KEYWORDS: INVESTMENT, INVESTMENT STRATEGY, STRATEGIC PLANNING STAGES.

РЕФЕРАТ

Левчук Н.М., Войтулевич А.А. Инвестиционная стратегия транспортного предприятия. / Вестник НТУ. – К.: НТУ. – 2012. – Вып. 26.

Одной из составляющих эффективного управления предприятием является реализация эффективной инвестиционной деятельности, которая является одной из составляющих разработки инвестиционной стратегии, что позволяет определить не только формы и источники ресурсов, которые планируется использовать предприятием для реализации общей стратегии развития, но и учитывать факторы влияния на ее дальнейшее формирование и реализацию, в свою очередь создает условия для эффективного управления инвестиционной деятельностью. Каждое предприятие, работающее в условиях рыночной экономики, не может существовать без четко разработанной стратегии. Ключевая задача формулировки и обоснования стратегии заключается в поиске путей преодоления конкуренции на рынке и обеспечении высоких темпов экономического развития предприятия при достаточной финансовой устойчивости.

Разработкой теоретических, методических и практических основ формирования стратегии развития предприятий занимаются многие зарубежные и отечественные ученые, в частности, С. Александров, Н. Алексеев, Н. Афанасьев, Р. Акофф, И. Ансофф, Е. Бельтюков, А. Градов, В. Герасимчук, Л. Довгань, В. Ефремов, С. Ильяшенко, М. Круглов, В. Ляшенко, Л. Мельник, Г. Минцберг, В. Немцов, М. Портер, В. Пухальский, В. Рогожин, А.Дж. Стрикленд, А. Томпсон, А. Чандлер, В. Пономаренко, П. Фадеев, С. Шершнева и другие.

Однако остаются еще недостаточно проработанными вопросы, касающиеся разработки инвестиционной стратегии в управлении развитием предприятий. Необходимость углубления теоретико – методических разработок в области стратегического управления инвестиционной деятельностью в контексте стратегии развития предприятий, обусловила выбор темы, определила цели и задачи исследовательской работы.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: ИНВЕСТИЦИОННАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ, ИНВЕСТИЦИОННАЯ СТРАТЕГИЯ, ЭТАПЫ СТРАТЕГИЧЕСКОГО ПЛАНИРОВАНИЯ.

УДК 339.163

ОПЕРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ ТОВАРНИМИ ЗАПАСАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Литвишко Л.О.

Постановка проблеми. В умовах ринкової економіки стає актуальним питання організації оперативного контролю та управління запасами матеріальних ресурсів на підприємстві. Проблема оптимізації запасів підприємства та ефективного управління ними зумовлена тим, що стан запасів впливає на конкурентоспроможність підприємства, визначає його фінансовий стан та фінансові результати.

На рівні фірм запаси відносяться до числа об'єктів, що вимагають великих капіталовкладень, і тому являють собою один з факторів, що визначають політику підприємства, які впливають на рівень логістичного обслуговування в цілому. Проте багато фірм не приділяють належної уваги вибору системи оперативного контролю та управління запасами, що призводить до накопичення товарних запасів, яке веде до значного відтоку грошових коштів підприємства з обороту.

Тому питання оперативного управління товарними запасами засновані на науковому підході, набувають важливого значення, а політика управління запасами є складовою частиною фінансового менеджменту організації. Ці обставини вимагають вирішення важливих завдань з удосконалення управління товарними запасами на підприємствах.

Виклад основного матеріалу. Запаси, управління запасами та стратегії оптимального управління ними – на сьогоднішній день являються атрибутами багатьох систем логістики.